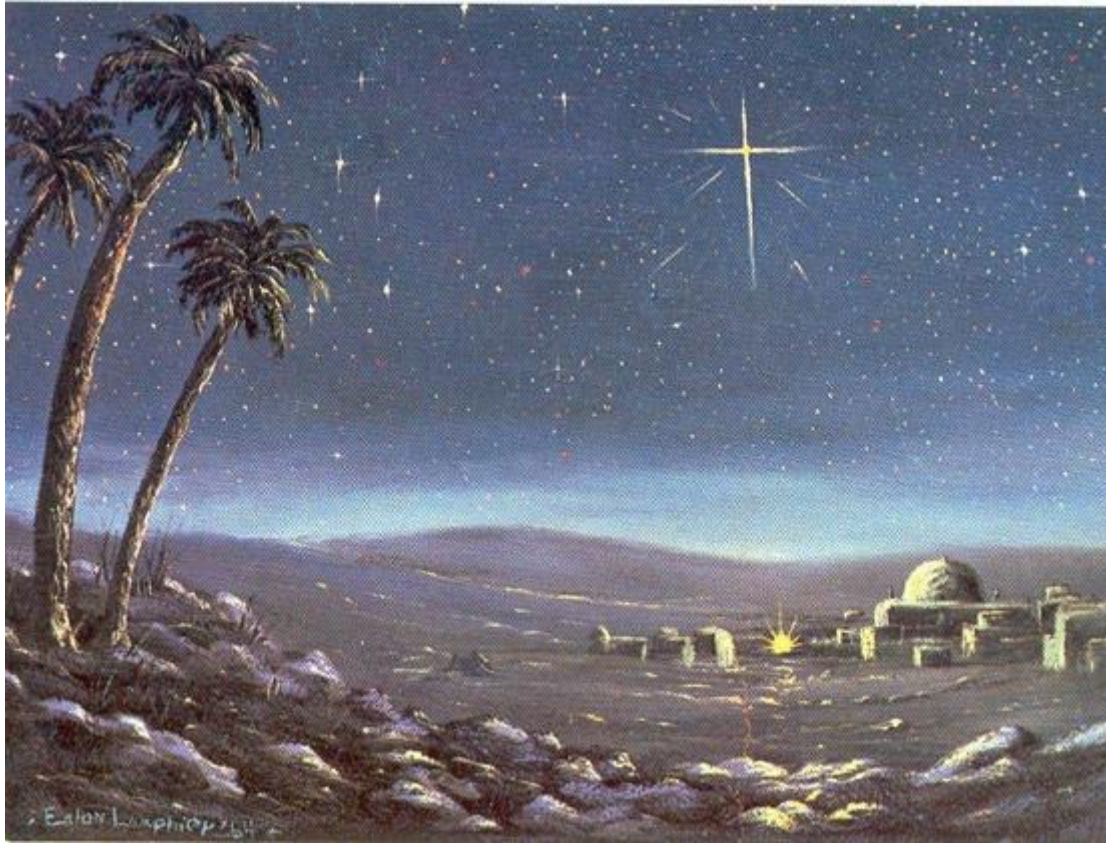

KERSTVERHALEN

2022

DONKER!

HET ECHTE KERSTFEEST

VREDE?

KERSTVERHALEN 2022

DONKER! – DOOR ANNEKE TASMA-HEIJBOER	3
HET ECHTE KERSTFEEST – DOOR A. HONKOOP	6
VREDE? – DOOR DS. J. DE KOK.....	12

Dit is een uitgave van de Bond van zondagsscholen
van de Gereformeerde Gemeenten

www.bvzgg.nl

Bijbelse vertelling

Donker!

Anneke Tasma-Heijboer

Donker! Zo donker hebben ze het nog nooit meegemaakt. Is het nacht geworden? Nee, de zon schijnt nog gewoon. Het is nog geen nacht. Maar alles is anders geworden. Eva weet het precies: toen ze zojuist een vrucht plukte van de verboden boom, en een hap nam, werd het donker in haar hart. Ze wist meteen, dat het verkeerd was, wat ze gedaan had. En toch, toch had ze nog een vrucht genomen en aan Adam gegeven. En hij had ook gegeten. Ongehoorzaam geweest! En nu voelen ze allebei, dat het donker is geworden hier vanbinnen. Waar ze eerst alleen maar aan goede, mooie dingen konden denken, komen nu allerlei verkeerde, boze gedachten op.

Wat hebben ze nu verdiend? Ze verdienen het om te sterven. Dat had de Heere gezegd: 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven'. Ze hebben het verdiend, dat de Heere nooit meer naar hen toekomt. Ze hebben gekozen voor een andere koning: de duivel. Deze koning heet: vorst der duisternis.

Hoor! Daar komt de Heere! Ze horen Zijn stem in de wind. Voorheen werden ze blij, als ze de stem van de Heere hoorden. Als de Heere met hen wilde spreken. Maar nu voelen ze het: dit kan niet meer. Ze kunnen hier niet blijven staan, want de Heere is heilig. En zij? Hun hart was eerst licht, en wilde goede dingen denken en goede dingen spreken, tot eer van de Heere. Maar nu is hun hart donker, vol boze zonden. Ze kunnen voor de Heere niet bestaan. En daarom kruipen ze weg tussen de bomen.

Kunnen ze zich verstoppen voor de Heere? Nee, de Heere zoekt hen op. Hij weet waar ze zijn en Hij weet ook wat er is gebeurd. Nee, Adam vraagt niet naar de Heere, Adam zoekt Hem niet op, om vergeving te vragen. Eva buigt zich ook niet voor de Heere neer om eerlijk te vertellen wat ze heeft gedaan. Maar de Heere zoekt Adam en Eva op. En dan horen ze van het wijze plan van de Heere. Hoor, de Heere spreekt tegen de duivel. 'Duiwel, u denkt, dat u hebt gewonnen. U denkt, dat alle mensen voortaan bij u zullen horen. Maar er zal iemand komen, om met u te strijden. Hij zal als Mens geboren worden op de aarde, om zondige mensen te verlossen uit uw macht. Zij zullen Mij weer gaan dienen. Hij is de sterkste en zal het van u winnen'. En dan is het net, of er in het diepe donker weer een klein lichtje gaat schijnen: de belofte van de Verlosser, Die zal komen!

Donker! Wat is het donker in Israël. Denk maar eens aan het tienstammenrijk, wat steeds verder van de Heere afdwaalde en uiteindelijk werd weggevoerd. En aan het tweestammenrijk, waarin ook zo vaak koningen zijn, die hun eigen zin willen doen. Die hulp zoeken bij andere volken, in plaats van bij de Heere. De mensen willen de Heere wel dienen, maar dan op hun eigen manier. Ze willen tegelijk de zonde blijven doen. En dan gaat het niet

goed met het volk. Vijanden onderdrukken het volk. We lezen er van in het boek Jesaja. Het volk zegt: 'Waarom hoort de Heere niet naar ons? We brengen toch offers? We vasten soms een hele dag, dan eten en drinken we niet, en doen een rouwkleed aan. En toch helpt de Heere niet. Kan Hij ons niet verlossen?' Dan spreekt Jesaja: 'Zie, de hand des Heeren is niet verkort, dat Hij niet zou kunnen verlossen, en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen. Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God, en uw zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort'. Het komt door jullie zonden, volk van Juda, dat de Heere niet hoort. Uw handen zijn vol bloed: u doet uw naaste kwaad. Uit uw mond komen valse woorden. Met uw voeten loopt u naar kwade plaatsen en uw gedachten zijn vol onrecht. En daarom is het donker, 'we wachten op het licht, maar zie, er is duisternis'. Hoe moet het ooit nog licht worden? Als het van mensen afhangt, kan het nooit, nooit meer.

Weet jij, weet ik daar ook iets van? Dat er in ons hart niets is, wat naar de Heere vraagt? Dat we wel naar de kerk gaan en naar de zondagsschool en goed onze teksten leren. Dat we als juf veel tijd besteden aan het werk voor de zondagsschool. Maar dat we daarmee niet de Heere dienen, maar eigenlijk alleen onszelf. Dat we tegelijkertijd de zonde liefhebben?

En dan staat er toch: 'Er zal een Verlosser tot Sion komen'.. en 'zij zullen de Naam des Heeren vrezen'. 'Maak u op, sta op uit de duisternis, wordt verlicht, want Uw Licht komt!' De Heere belooft het: de Heere Jezus zal komen en Hij zal met Zijn licht schijnen in harten van mensen, die een boos, donker hart hebben, die hun eigen zin willen doen en de Heere willen dienen op hun eigen manier. En als Hij in zulke harten gaat schijnen, dan gaan ze Hem vrezen, dat betekent: ze gaan Hem vreselijk liefhebben en ze gaan de zonde haten. Heb jij Hem lief en heb jij Hem nodig gekregen?

Donker! Ja, dat is het vannacht in de velden van Efratha. De zon schijnt niet meer, de mensen zijn naar bed gegaan. Het is tijd om te slapen. Behalve daar, in het veld, daar zitten nog wat mannen. Zij mogen niet slapen, ze hebben nachtdienst, ze houden de nachtwacht over de kudde. En die kudde van Bethlehem is eigenlijk een heel bijzondere kudde. Bethlehem ligt niet zo ver bij Jeruzalem vandaan. En in Jeruzalem staat de tempel. Elke dag brengen de priesters die aan de beurt zijn, offers. Ze slachten elke morgen en elke avond een lam en offeren dat op het brandofferaltaar. En ook komen er vaak mensen naar de tempel toe, om een offer te brengen. Soms moeten ze wel dagen lopen om naar de tempel te komen. Op die verre reis kunnen ze geen schaap meenemen. Dat moeten ze eerst kopen. En al die schapen komen uit de kudde van Bethlehem. De herders weten, dat ze heel goed voor deze schapen moeten zorgen. Er mag immers niets aan zo'n offerdier mankeren!

Buiten is het dus donker geworden. Misschien is het van binnen, in het hart van die herders, ook wel donker geweest. Misschien hebben ze wel gezocht, en er met elkaar over gepraat: Zou de Heere Zijn volk zijn vergeten? Zou Hij ons nog kunnen verlossen? Als we de offerdieren naar Jeruzalem brengen, dan zien we zoveel verkeerde dingen. Priesters, die

zichzelf zo belangrijk vinden. Mensen, die veel geld proberen te verdienen bij de tempel. Romeinen, die de baas zijn. Hoe moet het toch?

En dan, een helder licht! Er staat plotseling een engel bij hen. 'De heerlijkheid des Heeren omscheen hen'. De herders worden bang. Iets van de hemel, van de Heere, schijnt op hen. Ze voelen het, dat ze voor de Heere niet kunnen bestaan. De Heere is heilig, zij zijn zondig. Maar daar klinkt de stem van de engel: 'Vreest niet!' U hoeft niet bang te zijn, herders, want ik breng een blijde boodschap. 'U is heden geboren de Zaligmaker, Welke is Christus, de Heere'. De Zaligmaker is geboren, Hij komt om jullie te verlossen van je zonden. Ik geef een teken, dat het echt waar is, wat ik heb gezegd, als je dit ziet, dan weet je zeker dat Hij het is: Het Kindeke is in doeken gewonden en Het ligt in de kribbe.

Voordat de herders een woord kunnen zeggen, gaat de hemel open. Er zijn opeens heel veel engelen. Ze gaan de Heere prijzen, ze danken Hem voor het grote wonder dat deze nacht is gebeurd. 'Ere zij God, in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen'. Wat klinkt dat mooi!

En dan wordt het weer donker. De engelen gaan weer naar de hemel. Maar in de harten van de herders is het licht. 'Kom', zeggen ze tegen elkaar, 'laat ons dan heengaan tot Bethlehem en laat ons zien het woord, dat er geschied is'. Nee, ze zeggen niet: Laten we gaan kijken of het waar is, wat ons verteld is. Ze geloven het: het is gebeurd, zoals ze het hebben gehoord. En nu willen ze het ook zien. Ze kunnen niet langer wachten, er staat 'zij kwamen met haast, en vonden Maria en Jozef.... en het Kindeke, liggend in de kribbe'. Ze geloven het: dit Kindje is de Zaligmaker, is hùn Zaligmaker. Hij is gekomen, om zondige mensen, met een boos en donker hart, voor altijd gelukkig te maken. Heb jij dit Licht, deze Zaligmaker, ook nodig gekregen?

Voor elk, die in het duister dwaalt,
Verstrekt deez' zon een helder licht.
Dat hem in schâuw des doods bestraalt,
Op 't vredepad zijn voeten richt.

Lofzang van Zacharias: 5

Het echte Kerstfeest

Door A. Honkoop

Wij vieren elk jaar Kerstfeest, maar dat werd heel vroeger niet gedaan. Pas veel later gingen de mensen het Kerstfeest vieren zoals wij dat doen, op 25 en 26 december. Er werd wel heel vaak verteld over de geboorte van de Heere Jezus. Zo is het ook in dit verhaal. Luister maar....

De zon zakt als een roodgouden bal achter de heuvels weg. Daarboven wordt de lucht donkerder. De eikenbomen steken zwart af tegen het roodgele licht.

Als je daar staat, zie je een groot stuk van de stad Rome.

Daar in het midden staat het grote amfitheater, waar gladiatoren vechten en waar de spelen gehouden worden. Ook zie je de grote bogen, die gebouwd zijn voor keizers die terug kwamen uit de strijd. Daartussen staan prachtige, witte paleizen en veel tempels, want Rome heeft veel goden.

Ja, Rome is een machtige stad om te zien. Het is in het jaar 160 en Marcus Aurelius is de keizer die nu regeert.

Hoewel de dag al voorbij is, zijn er nog erg veel mensen op weg. En niet alleen in Rome zelf, maar ook op de wegen naar de stad. Rijk en arm loopt naast elkaar. Hier zie je een man en vrouw in heel arme kleding, daar zie je mensen die niet zo heel arm zijn en daar tussendoor ook mensen met een draagstoel. Dit is het vervoer voor de rijken, want daarvoor moet je slaven hebben die de draagstoel dragen.

In de stad zelf is het een drukte van belang. Alle mensen stromen naar het midden van de stad, allemaal naar het Colosseum. In dat amfitheater zullen morgen de spelen gehouden worden. Iedereen wil een plaatsje waar alles goed te zien is. Daarom komen al die mensen zo vroeg. Ze zullen vannacht dan maar buiten slapen.

Tussen deze drommen mensen zien we aan de kant van een straat, dicht bij elkaar twee jongens zitten. Nieuwsgierig kijken ze alle voorbijgangers na en soms kunnen ze hun lachen niet inhouden.

‘Hé, Marcus, zag je dat? Wat was die man dik en hij had ook nog zoveel te eten bij zich. Zou hij gaan dineren met de leeuwen?’. Terwijl Julius schaterlacht, heeft hij er geen erg in dat z'n vriend Marcus bleek wordt. Fluisterend komt het uit diens mond ‘...de leeuwen..’

Julius hoort die gefluisterde woorden. ‘Ja, dat weet je toch wel? Er zijn toch leeuwen en die worden losgelaten bij die valse christenen, dat zegt mijn oom. Hij zegt ook dat ze alle christenen er maar bij moeten gooien. Maar mijn vader vindt het verschrikkelijk wat er gebeurt.’

Marcus zegt niets terug, maar op z'n wangen komen twee vuurrode plekken en z'n ogen schitteren van boosheid.

‘Kom’, zegt hij tegen zijn vriend, ‘laten we verder lopen’.

Ze lopen een eindje verder en komen dan in de buurt van het Colosseum. Het geweldige bouwwerk torent al hoog boven hen uit.

‘Kom mee, deze kant uit’ zegt Marcus plotseling tegen z'n vriend en hij trekt hem mee. ‘Hier is het stiller’. Maar dat is maar een uitvlucht van Marcus, want hij zag ineens een heel bekend gezicht tussen alle mensen. Daar wil hij achteraan. Hij zal Julius eens wat laten zien... Ze lopen achter een paar mannen aan, waarvan er één al heel oud is.

‘Moet je zien’, fluistert Julius, ‘die man is al oud, hij is vast al honderd jaar, hij kan bijna niet meer lopen. Die andere mannen moeten hem steeds helpen’.

‘Nee, hij is nog geen honderd jaar, maar zevenentachtig, en die twee mannen moeten hem beschermen’, zegt Marcus dan.

‘Ken jij die man dan?’ vraagt Julius hoogst verbaasd, ‘wie is dat dan?’

‘Dat is de oude bisschop van de christenen’.

‘Wat? Van de christenen, maar hoe ken jij die dan? Ik heb er nog nooit één gezien’.

‘Ik ken ze’ zegt Marcus kort. ‘Kijk, de bisschop stopt. Laten we stil aan de kant van de straat gaan staan en kijken wat hij gaat doen’.

De twee jongens gaan in de schaduw van een struik staan. Waar de bisschop met zijn helpers staat, zien de jongens grote tralies in de muur.

‘Oh, zie je dat, daar zitten mensen achter’, zegt Julius verschrikt. ‘Wie zouden dat zijn?’

‘Begrijp je dat niet? Dat zijn de christenen’.

Ze zien dat de bisschop met heel veel mensen spreekt. Nieuwsgierig gaan ze een beetje dichterbij staan en ze horen nu ook wat er gezegd wordt.

‘Houd moed vrienden, de Heere zal met u zijn. Hij zal uw hart lichter maken en uw angst wegnemen. Het zal niet zo lang meer duren of u mag bij Hem zijn dan mag u altijd zingen tot Zijn eer’. De stem van de oude man klinkt heel rustig. Dan klinkt er een andere stem heel helder van achter de tralies:

‘Bisschop, wij zullen de Heere loven, ook al zullen we sterven’.

Er komen meer mensen bij hen staan, de jongens vallen nu niet meer op. Ze staan dicht bij de bisschop. Hij spreekt nu met andere mensen die gevangen zitten. Mensen die wel bang zijn en niet zo moedig. Tot verbazing van de jongens begint de bisschop ineens zacht te zingen. De ene stem na de andere stem doet mee en Julius kijkt verschrikt op als hij zelfs zijn vriend Marcus mee hoort zingen. Julius begrijpt er echt niets meer van. Waarom zingen die mensen als ze bang zijn? En dan nog zo mooi, zó mooi heeft hij het nog nooit gehoord. De leeuwen zullen hen doden en nu zingen ze!

Als de twee jongens even later naar huis lopen, vraagt Julius honderd uit.

‘Maar waarom zijn die mensen dan niet bang?’

‘Omdat ze naar de Heere gaan’, zegt Marcus.

‘Dat is de God van de christenen zeker?’

‘Ja, dat is de Zoon van God, Die op aarde is gekomen’.

‘Zeg Marcus, ben jij soms ook een christen?’

Marcus schrikt en is stil. Wat moet hij nu zeggen? De waarheid natuurlijk, hij houdt toch van de Heere, dan moet hij dat ook zeggen.

'Ja' zegt hij dan. 'Maar luister eens, je moet het niet tegen je oom zeggen hoor, dat is heel gevaarlijk'.

Marcus begrijpt dat hij toch heel dom heeft gedaan. Hij had niet achter de bisschop aan moeten lopen. Hij had niet naar de gevangenen moeten gaan.

Maar hij was zo boos geweest, door alle praatjes die er over de christenen verteld worden. En toen begon Julius er ook nog over. Wat zal er nu gaan gebeuren? Het zweet breekt hem uit als hij daar aan denkt.

Julius zegt: 'Nee, natuurlijk niet; zeg Marcus, jullie zijn christenen, maar jullie zijn toch niet slecht? Waarom worden jullie dan gevangen genomen?'

'Dat wil de keizer', zegt Marcus, 'we moeten knielen voor de beelden en dat willen we niet meer, dat mogen we van onze God niet, daar doen we Hem verdriet mee'.

Marcus en Julius lopen al pratend door tot ze thuis zijn. Ze wonen vlak bij elkaar in kleine huisjes. Hun vaders werken in de catacomben.

Dat zijn grotten die gemaakt zijn door de mensen. Grote holle ruimten met daartussen allemaal gangen. De mannen moeten daar stenen uit de rotsen hakken waar dan weer huizen van gebouwd worden. Er zijn daar in de bergen zoveel gangen, dat je er gemakkelijk zou kunnen verdwalen, maar de mannen die er werken, weten de weg wel.

Als Marcus binnenkomt, staan vader en moeder tegelijk op. 'Waar ben je toch geweest, het is al helemaal donker. We waren zo ongerust'.

Marcus schaamt zich, want hij ziet dat moeder zelfs gehuild heeft. Langzaam komt het hele verhaal eruit.

Wanneer hij uitverteld is, durft hij niet naar vader en moeder te kijken. Deze zijn heel bleek geworden.

'Marcus, hoe kon je toch zo dom zijn, hoe kon je dat toch doen? Je weet toch hoe gevaarlijk dat is?'

Marcus knikt. Hij schaamt zich nog meer. Nu weet Julius dat ze christenen zijn.

'Julius vertelt het natuurlijk aan z'n vader en moeder' zegt vader.

'Ja, maar hij zou het niet aan zijn oom vertellen en z'n vader en moeder vinden het niet erg. Die vinden het heel erg wat er gebeurt, dat zei Julius zelf' vertelt Marcus vlug.

'Jongen, jongen, wat heb je toch gedaan. Straks worden we gevangen genomen'.

'Er is maar één ding dat we kunnen doen', zegt vader. Marcus begrijpt direct wat vader bedoelt. Bidden! Vragen of God hen wil bewaren. Ook in Marcus' hart is een gebed: 'Heere, help ons, bewaar ons en vergeef mij dat ik zo dom deed'.

Later zitten ze stil bij elkaar. Eigenlijk is het al lang tijd om naar bed te gaan voor Marcus, maar niemand denkt daaraan.

Plotseling wordt er op de deur geklopt. Marcus veert overeind van de schrik.

Vader en moeder kijken elkaar aan. Wie? Wie zal daar zijn? Soldaten?

Weer wordt er geklopt en dan gaat vader naar de deur. Marcus' hart bonst van bangheid. Ze horen een stem. Het is een man. 'Welkom, Vinicius' zegt vader dan.

Marcus kijkt direct naar moeder, met ogen vol opluchting.

Daar komt vader weer binnen en daarachter... Julius' vader!

'Dag Marcus, lig je nog niet in bed?' vraagt Julius' vader vriendelijk.

'Nee meneer' zegt Marcus heel zacht. Iedereen gaat nu zitten. Dan begint Julius' vader te spreken.

'Ik kom eens even met jullie praten. Julius kwam thuis met een heel verhaal. Jullie waren bij de christenen geweest en die hadden gezongen en toen vertelde hij ook dat jullie zelf christenen zijn.. Is dat echt zo?'

'Ja, dat zijn we' zegt vader.

'Wat ik nu ga vragen vinden jullie misschien wel vreemd', gaat Vinicius verder 'maar ik zou er zo graag eens iets meer van horen. Welke God is dat toch waar jullie zó veel van houden. Ik wilde dat al eerder weten, maar durfde het aan niemand te vragen'.

Het is even heel stil in de kamer en dan vraagt vader: 'Meen je dit echt? Wil je echt meer weten van onze God of wil je ons naar de gevangenis sturen?'

'Nee, ik wil het echt weten en mijn vrouw ook'.

Moeder staat op en zegt tegen Marcus dat hij naar bed moet. Ze gaat zelf ook even mee. Als Marcus in bed ligt zegt moeder: 'Marcus, zullen we God danken voor dit wonder? Want een wonder is het dat Julius vader dit komt vragen'.

Marcus vouwt zijn handen en samen met moeder dankt hij God voor Zijn hulp. Het had zo anders kunnen zijn.

De volgende dag vertelt vader dat Julius met z'n vader en moeder mee zullen gaan.

'Vanavond, naar de catacomben?' vraagt Marcus blij.

'Ja Marcus', zegt vader en ook in zijn stem ligt een blijde klank.

Als Marcus buiten komt ziet hij dat Julius al op hem wacht. 'Zeg Marcus, wij gaan vanavond met jullie mee, weet je dat al?'

'Ja, naar de catacomben'.

'Maar wat gaan we daar dan doen?'

'Daar komen de christenen altijd bij elkaar om te zingen en te lezen of te luisteren naar de bisschop' vertelt Marcus.

'Diezelfde bisschop als gisteravond?'

'Ja, maar soms is er ook weleens een ander die komt vertellen. En de kinderen moeten ook leren, dat is soms wel moeilijk hoor, dan vertelt de bisschop voor de kinderen en dan vraagt hij heel veel dingen aan ons.'

Dan zegt Julius: 'Mijn vader zegt dat we heel voorzichtig moeten zijn wat we op straat vertellen, want er zijn heel vaak mensen die stilletjes meeluisteren en dan alles gaan verraden.'

'Ja, dat is zeker waar, we moeten er nu niet meer over spreken' zegt Marcus. 'Ga je mee naar de rivier?'

Voor de twee vrienden gaat de dag maar langzaam voorbij.

Eindelijk wordt het donker en gaan de twee families stil op weg. Gelukkig wonen ze al aan de rand van de stad, daar is het nooit zo druk en daar zijn de catacomben ook vlakbij.

Nadat ze een poosje zwijgend hebben gelopen, houdt vader plotseling stil en gaan ze onder een poortje door. Ze komen in een tuin van een verlaten huis.

Achter een paar verwilderde struiken is een ingang. Julius' vader is heel verbaasd, 'ik wist niet dat hier ook een ingang was' fluistert hij.

'Er zijn er nog veel meer, die bijna niemand weet', fluistert vader terug.

Dan staan ze in een donkere gang. Voorzichtig lopen ze door. Vader weet goed de weg. Voor Julius lijkt het wel alsof ze uren lopen in die donkere gang, maar dan zien ze in de verte een lichtje.

Als ze dichterbij komen, zien ze dat het een grote zaal is. Hier zijn zoveel stenen uit de berg gehakt, dat er een heel grote kamer is gekomen. Het is al lang geleden gebeurd en niemand komt hier meer. Er zitten nog veel meer mensen in de kamer. Allerlei mensen: jonge en oude mensen, zelfs heel rijke mensen. Julius kijkt zijn ogen uit. Een paar van die rijke mensen heeft hij wel meer gezien. Zijn dat ook christenen?

Ze worden begroet door de bisschop. Hij komt ook naar Marcus en Julius toe.

'Dag Marcus, is je vriend ook meegekomen?'

Marcus knikt, 'Ja meneer en hij heet Julius'.

Dan vraagt de bisschop aan Julius: 'Vond je het zingen mooi gisteravond?'

De twee jongens kijken de oude man verbaasd aan. 'Ja, ik zag jullie wel gisteren in die straat'.

De jongens zijn er stil van. En ze hadden nog wel zo voorzichtig gedaan. Hoe kon dat nu? De oude man moet een beetje lachen om hun beteuterde gezichten.

Dan loopt hij naar voren. Daar staat een tafel met twee olielampen erop. Achter die tafel gaat hij staan.

'Vrienden, ik weet dat er hier veel mensen zijn die verdriet hebben. Die hun man of vrouw of kind hebben verloren door de leeuwen. De keizer wilde dat zo, omdat ze God niet wilden verloochenen. Maar misschien troost het om te weten dat ze nu gelukkiger zijn in de hemel dan dat ze op aarde ooit konden zijn. We zullen bidden tot God'.

Iedereen gaat nu staan en de oude man vouwt zijn handen. Hij vraagt God of Hij al het verdriet weg wil nemen, of Hij hen wil helpen. Alle angst vertelt hij aan de Heere. Maar ook zijn blijdschap omdat er weer nieuwe mensen zijn bijgekomen die willen leren en luisteren naar Gods Woord.

Nadat de bisschop 'amen' heeft gezegd, pakt hij een rol die op de tafel ligt en leest hardop een stuk voor.

Het is de rol van de discipel die de Heere liefhad, de apostel Johannes, en hij leest: 'En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid'.

Julius luistert, maar hij begrijpt er niet veel van. Stilletjes kijkt hij naar Marcus en naar de andere mensen. Die luisteren allemaal. Dan legt de bisschop de rol opzij en gaat vertellen. Hij vertelt over profeten die heel vroeger vertelden dat de Heere Jezus geboren zou worden. Dat de Heere op de aarde kwam omdat de mensen zo'n groot kwaad hadden gedaan, ze

luisterden niet naar God. Toen zei God dat ze moesten sterven, maar Gods Zoon wilde in hun plaats sterven. Hij wilde hun straf dragen. Daarvoor zou Hij naar de aarde komen. En dat is gebeurd. Als een klein Kindje kwam Hij op de aarde. In Bethlehem werd Hij geboren.

De bisschop vertelt maar en vertelt maar. Van de discipelen, van de wonderen die de Heere Jezus deed, van de farizeeërs, van de gevangenneming van de Heere en nog veel verder.

Julius heeft nergens meer erg in, hij luistert alleen nog maar.

Voor hem wordt het echt Kerstfeest in z'n hart, Christusfeest.

Daar wil hij ook van houden, daar wil hij ook bij horen, bij die Heere.

Hij gaat van de Heere houden terwijl hij zit te luisteren.

Stilletjes zit hij daar. Altijd zou hij daar wel willen blijven zitten en luisteren. Zou de Heere ook zijn hart willen veranderen? Zou hij ook een christen mogen worden?

Veel te snel is het voorbij. Stil lopen ze terug naar huis. Ieder met z'n eigen gedachten.

In huis spreken ze nog lang na over wat ze allemaal gehoord hebben.

Julius en Marcus mogen ook nog opblijven. Ze zitten naast elkaar in een hoek van de kamer.

‘Nu begrijp ik waarom de christenen zoveel van de Heere Jezus houden’ zegt Julius zacht,

‘want Hij hield eerst zóveel van hen dat Hij naar de aarde kwam en daar voor hén stierf’.

‘Ja’, zegt Marcus, ‘de Heere heeft zoveel meer pijn gehad dan wij, toen Hij op de aarde was,

en toch is Hij doorgegaan tot Hij stierf aan het kruis. En dat was voor onze zonden. Daar

denken de mensen die gevangen zitten ook aan, dan lijkt het veel minder erg. Dáárom Julius, kunnen ze zingen, terwijl ze toch bang zijn’.

De volgende avond komt er bezoek bij Marcus thuis. Julius en z'n vader en moeder, én de bisschop.

De hele avond wordt er verteld en geluisterd. Voordat de bisschop weer weggaat, bidt hij tot God of Hij voor hen allen wil zorgen, of Hij hen Gods wegen wil leren.

Als ze de volgende keer naar de catacomben gaan, worden Julius en z'n vader en moeder gedoopt.

Marcus en Julius blijven trouwe vrienden. Heel vaak komen de twee families bij elkaar.

Ze begrijpen hoe wonderlijk Gods weg was. Door Marcus' domheid om te vertellen dat hij een christen was, durfde Julius vader te komen om erover te praten.

Vaak denken ze nog terug aan die eerste keer in de catacomben, waar de bisschop de woorden van Johannes las.

Nu hebben zij allemaal de heerlijkheid van Gods Zoon mogen zien, niet met hun ogen, maar in hun hart. Ze weten dat bij God vergeving is, genade en waarheid.

Voor Julius en z'n ouders werd het die eerste keer in de catacomben Kerstfeest. Het feest van de geboorte van Christus.

De Heere werd geboren in hun hart, het échte Kerstfeest.

Kerstverhaal

Vrede?

Ds. J. de Kok

Aankomst NSB jongeren bij een opvangkamp

Foto: NIOD

Vrede?

Om dit verhaal te begrijpen, moet je iets weten van onze Nederlandse geschiedenis. Natuurlijk weet je dat er oorlog in ons land is geweest. De laatste oorlog was die van 1940-1945. Die noemen we ook wel de Tweede Wereldoorlog. In die oorlog waren de Duitsers de baas in ons land. Ik denk dat je ook wel weet dat de Duitsers soms geholpen werden door Nederlanders. Die Nederlanders waren vaak NSB-ers. NSB betekent: Nationaal Socialistische Beweging. Eigenlijk waren die NSB-ers landverraders. Je kunt begrijpen dat de meeste Nederlanders een verschrikkelijke hekel hadden aan die NSB-ers... Toen de oorlog voorbij was, werden heel veel NSB-ers gevangen genomen. Ongeveer 120.000. Maar... niet alleen de mannen en vrouwen werden opgesloten, ook hun kinderen. Vaak werden de vaders en moeders opgesloten in kampen. De kinderen werden naar tehuizen gebracht. Je denkt misschien, 'eigen schuld, dikke bult!' Ik begrijp dat je er zo over denkt. De meeste Nederlanders dachten er zo over aan het eind van de oorlog. Daarom heb ik dit verhaal geschreven. Misschien denk je er aan het eind van het verhaal anders over...

Muisstil is het geworden in het zaaltje. Vol ontzetting kijken de kinderen naar meester Spits die voorin staat. Ze zien aan zijn rode gezicht hoe woedend hij is. Meester Spits heeft Piet uit de groep kinderen getrokken. Nee, niet aan zijn jas, maar aan zijn oor. Muisstil kijken de kinderen toe. Ze weten wat er gaat gebeuren. De meester haalt zijn vrije arm naar achteren. Dan haalt hij uit. Met een harde klets komt zijn hand tegen de zijkant van Piets hoofd. Maar Piet geeft geen kik, al springen de tranen in zijn ogen. Nog een keer haalt meester Spits uit. Piet doet zijn ogen dicht. Dan trekt de meester Piet mee naar de deur en schopt hem letterlijk de gang op. Met een klap wordt de deur dichtgetrokken. Alsof er niks gebeurd is, zegt de meester zacht tegen de kinderen: 'zo, dan zal zuster Leuntje nu het kerstverhaal vertellen.'

Ietwat zenuwachtig staat zuster Leuntje op van het bankje tegen de muur. Nog steeds kun je een speld horen vallen in het zaaltje. 53 NSB-kinderen kijken met grote ogen naar de zuster. Zien de kinderen het goed? Blinkt daar een traan in het oog van zuster Leuntje? De zuster staat voor de kinderen. Haar ogen dwalen over de kortgeschoren hoofdjes. Haar hart brandt van pijn en verdriet. Wat kan ze doen? Meester Spits is de baas. Hij heeft de leiding gekregen van de burgemeester. Zijn wil is wet. Hoe is het mogelijk om nu, op dit moment, de kerstgeschiedenis te vertellen? Met een zucht in haar hart naar Boven begint ze te vertellen. Hoe Jozef en Maria naar Bethlehem moesten. Dat er een Kindje op komst was. Dat er geen plaats was in Bethlehem voor hen. Hoe de Heere Jezus geboren werd in een beestenstal. De 53 kinderen voor haar luisteren alsof ze de kerstgeschiedenis nog nooit gehoord hebben. Zuster Leuntje ziet het en het geeft haar moed om verder te vertellen. Het geeft haar moed

om te spreken over de Vredevorst Die naar de aarde wilde komen om zondige mensen zalig te maken.

Even schieten haar ogen tijdens het vertellen naar meester Spits. Ze ziet hoe die afwezig naar de muur zit te staren.

Boven, op de slaapzaal, is het stil. Op de grond liggen twee rijen met strozakken. Ze zijn leeg. Of nee... toch niet. Achterin, bijna in de hoek, ligt een jongen op een van de strozakken. Diepe snikken wellen op uit zijn borst. Hij wil niet huilen, maar hij houdt het haast niet tegen. Zijn gezicht brandt van de twee harde klappen die hij gekregen heeft. Zijn oor doet vreselijk veel pijn. O ja, hij moest eigenlijk in de gang blijven wachten, maar hij deed het niet. Nu niet en nooit niet! Meester Spits kon hem wat...! Wat had hij nu fout gedaan? Hij was alleen niet snel genoeg gaan zitten volgens de meester. Toen had de meester hem er wéér uitgehaald. Zoals altijd. Piet balt zijn vuisten. Hij zal 'm...

Dan dwalen zijn gedachten weg. Zijn woede zakt. Een groot verdriet overspoelt hem. Was moeder hier maar. Kon hij haar maar één minuutje spreken. Hij probeert haar gezicht voor zich te halen. Het lukt hem niet goed. Het is ook al zo lang geleden dat hij haar gezien heeft. Hoe zou het met haar gaan? Zouden vader en moeder nog steeds zo onmenselijk hard moeten werken op die boerderij in Groningen? Zouden ze nog steeds zo weinig eten krijgen? Zouden ze nog steeds geschopt en geslagen worden?

Door de vloer heen hoort Piet de kinderen beneden zingen. Het is een bekend kerstlied:

Stille nacht, heilige nacht,
vreed' en heil wordt gebracht,
aan een wereld, verloren in schuld;
Gods belofte wordt heerlijk vervuld.

Vrede? Piet is boos. Boos en verdrietig. Vrede? Hij maakt niet anders dan ellende mee. Toen de oorlog voor de meeste mensen stopte, is de oorlog voor hem begonnen.

Stil ligt Piet te luisteren naar de melodieën die van beneden de slaapzaal bereiken. Zijn ademhaling wordt rustiger. Hij doet zijn ogen dicht. Moe van verdriet zakt hij weg in een rusteloze slaap. Een eenzame jongen op een lege slaapzaal...

Beneden doet zuster Leuntje haar best om er een mooie kerstviering van te maken. Ze duwt het voorval met Piet van zo even van zich af. Ze moet zich nu concentreren op haar taak. Hoe kan zij deze kinderen nu de boodschap van vrede brengen? Kinderen, die eenzaam en gehaat zijn door de mensen? Haar gedachten schieten tijdens de viering heen en weer. Ja, juist nú heeft de kerstboodschap zo'n diepe betekenis. Betekenis voor kinderen die weten wat het is om vernederd, geminacht en weggestopt te worden.

Meester Spits luistert niet echt naar wat om hem heen gebeurt. Kerst hoort er nu eenmaal bij. Maar wat geeft hij om Kerst? Ja, wat geeft hij om het Kerstkind? Drie jaar geleden heeft

hij besloten dat er geen God is. Hoe kon God dat onmenselijke leed van de oorlog toelaten? Had hij niet gesmeekt toen de Duitse overvalwagen het erf van de boerderij, waar hij werkte, opreed? Had hij niet dagelijks om bewaring gebeden tot God? Bewaring voor het Joodse gezin in het omgebouwde kippenhok van de boer waar hij knecht was. En hij had werkelijk gedacht dat God zijn bidden hoorde. Ze zaten er al drie jaar. Maar toen... zijn gebeden hadden niks geholpen.

Nog ziet hij de Duitsers uit de wagen springen. In gedachten hoort hij de snauwende bevelen van de officier. Nog ziet hij hoe tussen die Duitsers een NSB-er liep die de Duitsers de weg wees naar het kippenhok. Nog ziet hij hoe de NSB-er triomfantelijk de deur van het kippenhok opentrok. Nog ziet hij hoe daar het Joodse echtpaar met hun twee lieve kinderen naar buiten werden gesleurd. Maar 't ergste kwam nog. Toen de boer en zijn vrouw voor de dag werden gehaald en ruw in de overvalwagen gegooid werden, had de NSB-er fijntjes naar hem geknipoogd.

Nee, Kerstfeest heeft voor hem afgedaan. En laat Leuntje dan maar bazelen en denken dat er een God is. Hij weet wel beter...!

De kerstviering is klaar. Zuster Leuntje loopt terug naar het bankje en gaat zitten. Meester Spits loopt naar voren. Een paar kinderen zullen nog een gedicht opzeggen. Daarna zullen ze nog een paar kerstliederen zingen. Dan is het gelukkig weer voorbij.

Even denkt meester Spits aan de 54 zakjes snoepgoed die in zijn kantoor staan. Iemand uit de stad had ze hem gebracht. De gever had gezegd: 'Voor die arme kinderen. Ze kunnen er ook niets aan doen dat hun ouders fout waren.' Meester Spits had vaag wat gegromd en de doos in zijn kantoor gezet. Snoepgoed voor deze NSB-kinderen? Nu niet en nooit niet!

Boeten zouden ze. Boeten voor alles wat hun vuile vaders en moeders gedaan hadden in de oorlog!

Op de slaapzaal ligt een jongen. Eenzaam. Hij merkt niet hoe de vlooiën uit de strozak komen en in zijn huid bijten. Hij is er aan gewend geraakt. Hij voelt de pijn niet van zijn opgezwollen gezicht en zijn gescheurde oorlel. Piet slaapt. Nee, niet rustig. In zijn dromen is hij op de boerderij. Opnieuw klinken de bevelen in zijn oren: 'Opstaan, snel, naar het weiland!' Ze hadden het gedaan. Allemaal. Mannen, vrouwen en kinderen. Ze konden niet anders. Daar in het weiland moesten ze op hun knieën gaan zitten. Het gras moest gemaaid worden en dat moesten zij doen. Als een stel koeien moesten ze het land afgrazen. Vreselijk waren de gevolgen. Enorme buikpijn, braken en overgeven. Dagenlang. En hun bewakers? Ze lachten zich krom...

Onrustig beweegt Piet zich in zijn slaap. Dan schrikt hij wakker. De deur naar de slaapzaal is knarsend open gegaan...

Met een ruk schiet Piet overeind. Zijn ogen knipperen in het licht dat door een dakraampje valt. In de deuropening staat breed en dreigend meester Spits. Zijn ogen rusten op de strozak achterin. De slaappleaats van Piet.

'Zo, dus je bent daar?' klinkt het snerpend door de slaapzaal.

Piet durft niks te zeggen. Heel stil blijft hij liggen, half overeind, steunend op een ellenboog.

'Kom maar eens hier, ventje!' zegt de meester langzaam en lijsig.

Piet weet dat tegensputteren niks helpt. Dan maakt hij het alleen maar erger. Maar als hij naar de meester toe gaat, wachten er opnieuw slagen. Besluiteloos blijft Piet liggen. Verstijfd van angst.

Maar wat gebeurt daar? Dat is nog nooit gebeurd! Meester Spits maakt de riem van zijn broek langzaam los. Térgend langzaam. In de ogen van de meester ligt een gevaarlijke gloed. En plots begrijpt Piet het. Zou de meester hem echt gaan afranselen met een broekriem? Wilde paniek golft door zijn lichaam. Wat moet hij doen? Dan blijven zijn ogen rusten op het dakvenster. Het is de enige uitweg.

Daar springt de jongen overeind. Met twee stappen is hij bij het dakraam. Vlug maakt hij het ijzeren stangetje los. Hij duwt het raam open. Druppels koude regen kletteren in zijn gezicht. Even is meester Spits uit het veld geslagen. Heel even maar. Dan geeft hij een brul en stormt in de richting van Piet. Deze heeft zich echter al opgetrokken en hangt met zijn bovenlichaam op het steile dak van het tehuis voor NSB-kinderen. Piet wurmt zich verder door het raampje. Dan voelt hij de sterke hand van de meester om zijn enkel. De hand trekt uit alle macht aan zijn been. Woest schopt Piet naar achteren met zijn andere been. Hij voelt dat hij de meester raakt. Een haast dierlijk gebrul klinkt door de slaapzaal. Maar meester laat los!

Dan gebeurt het. Op het moment dat de meester loslaat, schiet Piet door het dankraam. Wanhopig probeert hij zich ergens aan vast te klemmen. Maar er is niks dan het koude, natte dak. Daar glijdt de jongen naar beneden. Zijn graaiende armen proberen nog houvast te krijgen aan de dakgoot. Tevergeefs. Er klinkt een doffe klap op straat. Dan wordt het stil. Heel erg stil...

Het is dagen later als zuster Leuntje aan het ziekenhuisbed van Piet zit. De jongen ligt met een groot wit verband om zijn hoofd. Een arm en een been zitten in het gips. De val van het dak was hard geweest, maar Piet had het overleefd. Op het nachtkastje ligt een oliebol op een schaalje. 'Speciaal voor jou gehaald,' had zuster Leuntje gezegd. Nu zit zuster Leuntje naast Piet. Allebei zijn ze stil. Zojuist heeft Piet voor het eerst alles wat hem zo bezighoudt, verteld tegen zuster Leuntje. Er leven zoveel vragen in zijn hart. Waarom moest zijn vader zo hard gestraft worden na de oorlog? Hij was een rustige man en was nooit fanatiek geweest voor de NSB. Waarom mochten hij en zijn twee zusjes niet bij moeder wonen? Waarom was het vaak zo akelig in het tehuis voor NSB-kinderen? Waarom was meester Spits zo wreed? Toen was Piet een poosje stil geweest. Daarna vroeg hij aan zuster Leuntje, 'u vertelt ons altijd over de Heere, maar waarom laat de Heere al die ellende toe?'

Nu zit zuster Leuntje na te denken. Hoe kan ze op al die vragen antwoord geven? Eindelijk begint ze heel rustig te praten. Ze kijkt Piet aan om te kijken of hij luistert. Ze moet de

jongen ook niet teveel vermoeien. Piet is lang buiten bewustzijn geweest. Hij heeft een zware hersenschudding. En toch... ze voelt dat ze moet proberen een antwoord te geven. 'Weet je, Piet,' begint zuster Leuntje, 'ook ik begrijp heel veel dingen niet in het leven. En toch ook weer wel. Eigenlijk geef jij God de schuld dat er zoveel ellende is in deze wereld. Maar, Piet, dat is niet eerlijk. God is niet de schuld van alles, maar de mens zelf. Wij, mensen, wilden hoger worden dan God. In het Paradijs at de mens van de verboden vrucht. Tóen is de ellende begonnen in de wereld!'

Piet kijkt zuster Leuntje helder aan van onder het witte verband. Maar de zuster is nog niet klaar.

'Maar hier moeten we niet blijven hangen, Pietje van me. Toen jij uit het dakraam viel, had ik net het kerstverhaal verteld. Ieder jaar weer ontroert mij de geschiedenis. Het grote wonder dat Gods Zoon naar de wereld wilde komen waar zoveel ellende is. Ja, Hij ging de ellende in. Hij ging een wereld in waar geen vrede was. Weet je waarom Piet...?'

Zuster Leuntje kijkt Piet doordringend aan. Piet zegt niks maar blijft haar aankijken. In gedachten hoort hij het gezang weer van de NSB-kinderen.

Stille nacht, heilige nacht,
vreed' en heil wordt gebracht,
aan een wereld, verloren in schuld;
Gods belofte wordt heerlijk vervuld.

'Weet je waarom, Piet?' gaat Leuntje verder, 'omdat mensen, die zoveel ellende veroorzaken en geen vrede hebben, vrede te geven. Ik weet dat dit moeilijk is voor je, Piet. En het geeft niet op al jouw vragen een antwoord. Toch hoop ik dat ook jij échte vrede mag vinden voor je ziel. Dat gebeurt als je Christus vindt. Hij is de Vredevorst!'

Plotseling ziet zuster Leuntje dat Piet verstart. Zijn ogen zijn op de deur van de ziekenzaal gericht. Omdat Leuntje met haar rug naar de deur zit, draait ze zich vliegensvlug om. In de deuropening staat... meester Spits! Met een strak gezicht kijkt hij het tweetal in de ziekenhuiskamer aan. Zijn mond beweegt. Het is alsof hij wat wil zeggen. Hoe lang heeft hij daar al gestaan? Heeft hij gehoord wat zuster Leuntje zei? Even is het of de tijd stilstaat. Dan horen ze de meester grommen, 'laat maar zitten...'. Vervolgens draait hij zich om en beent met grote stappen de ziekenhuisgang in.